

Norsk Telegrambyrå AS
Holbergs gate 1
0130 Oslo

Til Kultur- og kirkedepartementet

Oslo, 29.04.04

Høringsuttalelse om det nye kompetansesenteret for språk

NTB søker språklig medspiller og veileder

Norsk Telegrambyrå - NTB - har stor innflytelse på språket i norske medier. Vårt stoff blir direkte og indirekte gjengitt av kundene våre, det vil si alle de store mediehusene, både trykte medier, etermedier og nettsteder. Mange av dem følger dessuten vår mal når det gjelder både rettskrivning og normering.

Vi er derfor svært bevisst på at vi har et stort ansvar for å røkte språket vårt godt. En egen språkansvarlig driver daglig språkrøkt, oppdaterer korrekturprogrammet Tansa og driver mer langsiktig språkarbeid. NTB har egne språktester tilpasset journalister som søker jobb her og for de ansatte, som også trenger jevnlig oppfriskninger. Vi har et eget språkhefte som vi både bruker internt og selger til kunder som ønsker å følge vår språkmal.

Gjennom det nye språksenteret håper vi å få profesjonell hjelp til å fortsette arbeidet med å drive språkrøkt internt, samtidig som vi ønsker å være ledende innen mediespråk her i landet. Vår søsterbedrift i Sverige, Tidningarnas Telegrambyrå - TT - har en svært sterk posisjon på dette området og har blant annet lagt ut sine språkregler på nettet:

”TT-språket är en samling skrivregler till hjälp för alla som skriver. Reglerna utformades för TT: s egna medarbetare, men de följs i stor utsträckning inom press, radio, tv och internet i Sverige.”

Svenskene har også dannet en egen mediespråkgruppe, noe vi også kan tenke oss:

”TT: s Mediespråksgrupp är en samarbetsgrupp för språkvårdare inom press, radio och tv och har även representanter för Svenska språk-nämnden och National-encyklopedin. Gruppen möts regelbundet för att samordna och utfärda rekommendationer i aktuella språkfrågor till intresserade medier. Sammankallande är TT: s språkvårdskommitté. Gruppen bildades spontant av medier i Stockholm hösten 1993 inför Sveriges EU-inträde, då en språksamordning blev akut nödvändig. Av praktiska skäl hålls antalet ledamöter till cirka 15, men med ett så brett spektrum av medier som möjligt.”

For mediene er det viktig at språkhjelpen kommer raskt. Fra et problem eller et nytt språkfenomen dukker opp, kan det gå få minutter til det står på trykk eller blir brukt i en nyhetssending på radio eller TV. Får vi et råd slik at vi kan ta en avgjørelse straks, unngår vi kanskje at en feil eller uheldig form forplanter seg.

Språksenteret bør arbeide på flere måter for å yte best mulig service til NTB og andre redaksjoner. Et godt og oversiktlig nettsted er en selvfølge. Her må det ligge lenker til

ordbøker og oppslagsverk, språksenterets egne databaser (moderniserte utgaver av dem man finner hos dagens Språkråd) og en e-postadresse som er betjent.

Kraftige nedskjæringer de siste årene har gått ut over korrekturleddet i redaksjonene. Språkrøkten er mer eller mindre tilfeldig, til tross for pressens svært viktige rolle både som språkformidler og språklig forbilde.

Vi trenger derfor egne kontaktpersoner som har spesialisert seg på våre problemer, som blant annet består i å transkribere navn fra andre språk, innarbeide lånord fra andre språk og lage nyord på norsk. Vi trenger dessuten hjelp til å vurdere om en språklig utvikling er så etablert at vi bør annektere den, eller om vi fortsatt bør holde på gamle, etablerte former. Her har mediene forskjellige terskler.

Vi trenger egne kurs og seminarer der vi kan skoles i for eksempel formell grammatikk, men også andre språkfaglige emner. Dette kan gjerne samordnes med Institutt for Journalistikk i Fredrikstad.

Gjennom en tettere kontakt vil også språksenteret kunne dra nytte av NTB og resten av pressen. Her foregår det mye språkutvikling i praksis. Journalister ser ofte raskt hva som fungerer, og hva som ikke gjør det.

Mange har påpekt at språksenteret må ha kontakt med virkeligheten. Det må ikke bli et forgubbet organ som sitter på sitt kontor og funderer på sitt. Etter mitt syn har Språkrådet aldri vært noe "supperåd", men en del folk har likevel hatt inntrykk av det. Det må det nye organet ta lærdom av! Her må det drives aktiv markedsføring, og ikke minst pressen må forføres. Journalister og redaktører må overbevises om at kampen for språket er viktig, og at den for en stor del foregår nettopp hos oss, i avisene, på nettet, i radioen og på TV.

Her har vi ikke bare et ansvar, men også en fantastisk mulighet!

For Norsk Telegrambyrå AS

Anna Nesje,
språkansvarlig

PS. I en uformell, intern navnekonkurranse foretatt på vegne av det nye kompetanseorganet for språk, kom det inn følgende forslag fra de ansatte i NTB (forslag til nettsadresse er satt i parentes):

Norsk språkOrakel

Norsk språksenter (språk.no)

Norsk senter for språkkultur/Senter for språkkultur (språkkultur.no, norsknorsk.no)

Norsk språkbruk

Norsk språkpark

Norsk språkakademi

Norsk språkvaskeri (språkvaskeriet.no)

Senter for norsk språkrøkt, SNOS (språkrøkeriet.no)

Språkverkstedet/Språksmia/Ordkommisjonen

Senter for godt norsk